

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref:
17/2887

Vår
ref: KR

Dato:
4.12.2017

Norsk Industris innspill om tekstiler og tekstilavfall

Vi takker invitasjon til møte om tekstiler og tekstilavfall og for at vi får komme med skriftlige innspill.

Norsk Industri har flere bransjer som er berørt av temaet:

- Teko-bransjen (tekstil og konfeksjon), som driver produksjon og import av tekstiler, tekstilprodukter som dyner og puter, møbelstoffer, strikkegarn, ullgensere og ullundertøy, arbeidstøy, oljelenser, telt, redningsdrakter, etc. I tillegg faller bedrifter som produserer fiskeredskap innunder Teko-bransjen.
- Designbedriftene, som omfatter møbelprodusenter. Norske møbelprodusenter er også store brukere av tekstiler i sin produksjon.
- Renseri og vaskeribransjen – som i tillegg til å drive vask og rens av tekstiler også har bedrifter som importerer, eier og leier ut klær og tekstiler. Eksempler kan være utleie av sengetøy, håndklær og arbeidstøy til hoteller/institusjoner.
- Havbruk, der det benyttes ulike fiskeredskaper/-utstyr i produksjonen.
- Gjenvinningsbransjen – som organiserer private gjenvinningsbedrifter i Norge.

Bakgrunnsinformasjon

Norsk Industri og Statistisk Sentralbyrå har statistikk for markedsutviklingen for tekstiler og klær som produseres i Norge. I 2016 ble det produsert tekstiler og klær i Norge til en verdi av 7,6 mrd. kr. Det ble videre eksportert tekstiler og klær for 2,56 mrd. kr. mens import av klær og tekstiler til Norge hadde en verdi på 34,8 mrd. kr. Markedsutviklingen fra 2011 til 2016 er vist i figur 1 nedenfor.

Tekstiler og klær som produseres i Norge - verdi

Markedsutvikling for tekstiler og klær

Løpende priser NOK		Kilde: SSB og Norsk Industri					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Produksjon	Mill NOK	6928	6707	6653	6776	7198	7600
Eksport*	Mill NOK	2156	2243	2210	2280	2439	2629
Import	Mill NOK	27459	26868	28326	29691	33654	34835

*Eksporttallene inkluderer reeksport

Figur 1: Markedsutvikling for tekstiler og klær (kilde: SSB og Norsk Industri)

Klær for det norske markedet produseres hovedsakelig i Asia og i andre Europeiske land, med unntak av noe ullundertøy, strikkegensere og bunader.

Vi minner om at tekstiler og klær består av mange forskjellige fibertyper og komponenter, som kan brukes på nytt/materialgjenvinnes i ulik grad og kun et begrenset antall ganger.

I følge St. meld. 45 (2016-2017) er mengdene tekstilavfall fra private husholdninger om lag fordoblet de siste 20 årene. Dette betyr at økningen i mengdene tekstilavfall er på samme nivå som økningen i husholdningsavfall for øvrig¹. Mengdene husholdningsavfall har flatet ut og har holdt seg på ca. samme nivå de siste fire årene. Norsk Industri deler departementets ønske om å få til reduserte avfallsmengder. Ett mulig virkemiddel for å få til dette kan være økt bruk av differerte avfallsgebyrer i norske kommuner, jf. forurensningsloven § 34².

Miljøarbeid i norske Teko-bedrifter

Vår erfaring er at norske Teko-bedrifter generelt produserer varer med god kvalitet og god design. Dette er et viktig bidrag til god holdbarhet og kan således også føre til at mindre mengder tekstilavfall oppstår. Mengdene tekstilavfall fra private husholdninger vil imidlertid også avhenge av kjøpekraft, endringer i mote og interessen for ombruk av norske tekstiler. I tillegg er bruksfasen av klær og tekstil viktig. Vår erfaringer er at økt kompetanse om vask og vedlikehold vil kunne redusere tekstilavfall, fra husholdninger og næringslivet.

Vi vil også nevne at Teko-bedriftene normalt har utslippstillatelse fra Miljødirektoratet, og således følger det samme konsesjonssystemet iht. forurensningsloven som øvrige industribedrifter. Arbeidet med revisjon av BREF-dokument (iht. EUs industriutslippsdirektiv) for tekstilindustrien skal etter planen starte i juni 2018. I slike forbindelser er det viktig at norske miljømyndigheter engasjerer seg i arbeidet. Vi har gode erfaringer med å samarbeide med Miljødirektoratet mht. utveksling av synspunkter og eventuelt samordning for å fremme norske interesser, i slike prosesser.

Våre medlemsbedrifter er opptatt av sirkulær økonomi og miljøvennlig produksjon og arbeider løpende med prosjekter knyttet til tekstilavfall. Eksempler kan være:

- Mascot Høie – tekstilavfall fra egen produksjon benyttes til putefyll
- Janus- tekstilavfall fra egen produksjon går til produksjon av ullgarn
- Rauma Ullvarefabrikk – garn og strikk til veldedige organisasjoner som strikker nye produkter

Dokumentasjon av miljøegenskaper

Angivelse og sammenligning av produkters miljøegenskaper kan være komplisert. Dette gjelder også for tekstiler. Norsk Industri er opptatt av at angivelse av miljøprestasjonen til et produkt må beskrive den reelle miljøpåvirkningen, slik at

¹ <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/stabil-mengd-hushaldsavfall>

² <http://www.miljodirektoratet.no/PageFiles/37964/H%C3%B8ringsuttalelse%20Norsk%20Industri.pdf>

det gis incentiv til utvikling av produkter med lave fotavtrykk og at produksjon legges til lokaliteter der miljøpåvirkningen er minst. Dette innebærer bl.a. at reelle data for utslipp, energi- og ressursbruk, etc. bør legges til grunn der det er mulig. Vedlagt er Norsk Industris posisjonsnotat: Kriterier for produkters miljøfotavtrykk.

Norsk Industri registrerer at bruk av ull i tekstilproduksjon kan komme dårlig ut i enkelte livssyklusanalyser sammenlignet med andre materialer. Ull er en viktig fiber for flere norske produsenter. Den høye miljøbelastning ved bruk av ull i tekstilproduksjon som beregnes i ulike livssyklusanalyser kan skyldes arealbruk og høyt vannforbruk. I Norge er imidlertid verken arealer til bruk i sauehold eller vannforbruk en knapp ressurs. Dessuten er ull et biprodukt av matvareproduksjon og går ikke på bekostning av denne. Den norske ullen vaskes i lukkede anlegg hvor vannet resirkuleres. Det er viktig at den reelle miljøpåvirkningen legges til grunn ved videre utvikling av evt. nye tiltak og merkeordninger.

Tekstilavfall

Norsk Industri og Virke har tidligere sendt brev til Klima- og miljødepartementet vedr. innsamling, ombruk og gjenvinning av klær. Dette brevet er vedlagt.

Dagens system hvor ideelle aktører i frivillig samarbeid med blant annet klesbransjen kan samle inn klær fra husholdninger for gjenbruk fungerer godt. Dette er en effektiv innsamlingsmetode og bidrar til å understøtte viktige sosiale institusjoner og formål. Økt ombruk er et godt bidrag til reduksjon av tekstilavfall. Flere kleskjeder etablert egne systemer for at forbrukere kan levere tilbake brukte klær. Mange av disse aktørene har avtaler med f.eks. Fretex om videre håndtering.

Norsk Industri mener at økt ombruk av klær og tekstiler fra husholdninger best vil kunne realiseres ved utvikling av eksisterende innsamlingssystemer. Dette kan evt. suppleres med et krav til utsortering av tekstiler som kan materialgjenvinnes, før forbrenning av restavfall. Miljødirektoratet vurderer for tiden et forskriftskrav til utsortering av plast- og matavfall. Det kan tenkes at det også vil stilles krav til utsortering av tekstilavfall i revidert avfallsdirektiv, og at pågående utredning bør ta høyde for dette. Norsk Industri ser ikke behov for et eget produsentansvar for tekstiler. Dette skyldes at dagens virkemidler allerede sørger for at tekstiler som ikke går inn i etablerte systemer for ombruk samles inn og gjenvinnes. I tillegg rettfærdiggjør ikke mengdene tekstilavfall som oppstår årlig at det innføres et eget produsentansvar for dette. Potensialet for økt ombruk av tekstiler er 24.000 tonn (Tema Nord 2015:513). Dette potensialet kan trolig utløses gjennom andre tiltak.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

Kari Rømcke
Bransjesjef Teko Bransjeforening